

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Notitia Congregationum Et Tribunalium Curiae Romanæ

Plettenberg, Hunold

Hildesii, 1693

Pars IV. De Dispensationibus Matrimonialibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63032](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63032)

P A R S I V.

De Dispensationibus Matrimonialibus.

§. I.

Quaedam Communia omnibus Dispensationibus Matrimonialibus.

Impedimenta super quibus S. Pœnitentiaria dispensat debent esse occulta, unde dispensationes illius semper hanc Clausulam annexam habent: *Dummodo impedimentum occultum sit, seu occultum remaneat.* Super publicis enim Dataria Apostolica dispensat.

2. Causæ dispensationis veræ sunt, rationabiles, & sufficientes v. g. periculum scandalorum, revelationis impedimenti, perseverantiæ in peccato ob occasionem difficulter removibilem præstitionis vel diffamationis mulieris, vel periculum inimicitiarum, aut alterius damni spiritualis. De quorum veritate diligenter inquirere debet Confessarius, maximè cum agitur de contrahendo.

3. Dispensationes hujusmodi suffragantur tantum in foro conscientiæ. Unde si impedimentum fieret publicum ex
occul-

occulto, posset Ordinarius loci, vel Parochus. si nollent credere dispensationem esse obtentam, ob scandalum separare. Essent tamen veri Conjuges in foro Conscientiæ, nec peccarent, si debitum mutuo sibi redderent secretè.

4. Ordinarii vero & Parochi, si eis post contractum matrimonium talia impedimenta referantur, non sint faciles ad propalandum per publicam separationem, sed silentio imposito denuntiant, & facta secreta separatione, si Conjuges sint in mala fide, scribant Majori Pœnitentiaro pro dispensatione super impedimento occulto, quamvis secretè denunciato.

5. Dispensationes hæc conceduntur, vel ad effectum contrahendi, vel ad effectum remanendi in matrimonio contracto. Ideo

6. Si dentur ad effectum contrahendi matrimonium, apponitur hæc Clausula: *Aliudq̄ Canonicum non obstat, quod præmissis non obstantibus, matrimonium cum dicta &c. & uterque inter se publicè, servata forma Concilii Tridentini contrahere &c.* Si itaque adsit impedimentum aliud prohibens vel dirimens matrimonium, obtinenda est su-

per illo alia dispensatio ; Si non adsit, potest fieri matrimonium in facie Ecclesiæ non obstante impedimento occulto,

7. Si vero Literæ concedantur ad effectum remanendi in matrimonio contracto, si pro utroque Coniuge consensio impedimenti dentur literæ, apponitur: *Cum eisdem Latoribus, de nullitate prioris consensus certioratis, ut inter se de novo secretè ad evitanda scandala, præmissis non obstantibus, contrahere valeant.* Moneri ergo debent primo Coniuges de nullitate matrimonii ; Deinde per novum consensum denuo secretè contrahere, vel exprimendo illum verbo, nutu, aut copula maritali affectu inter se habenda. Vel, quod securius, per novum secretum contractum coram solo Confessario pronunciante deinde solita verba : *Et ego vos coniungo in matrimonium in nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti.*

8. Quod si alter conjux sit inscius impedimenti, apponitur hæc Clausula : *Ut dicta Muliere de nullitate prioris consensus certiorata, sed ita cautè, ut Latoris delictum nusquam detegatur.* Certioratio hæc magna cum cautela

facienda est, ne pars inscia impedimen-
ti, cum certior fit de nullitate, resiliat
à matrimonio. Modus hujus certiora-
tionis, & renovationis consensus varius
à DD. assignatur.

9. Primus est : Ut conscius impedi-
menti dicat ignorantibus : Suspicio te non
esse Uxorem meam aliqua ex causa ; Ideo
rogo te, ut pro quiete conscientia meae,
denuo nos pro Conjugibus habeamus.

10. Secundus ; Si conscius insciae di-
cat : An taliter eum amet, ut si libe-
ra esset, etiam adhuc eum in Maritum ac-
ciperet, si annuat & uterque renovet
consensum, matrimonium factum est.

11. Tertius, si conscius impedimenti
dicat se à principio invalide consensum
præstitisse, & propterea ex consilio
Confessarii oportere, ut pro securitate
conscientia ambo invicem consensum
renovent. Quod si fecerint factum erit
matrimonium. Qui modus videtur cæ-
teris præferendus, cum tamen in praxi
valde periculosus esse possit, monetur
Confessarius executor, ut implorato Di-
vino lumine, & examinatis Pœniten-
tium genis, moribus, affectibus &
conditionibus, tales in praxi adhibeat
modos, quos viderit magis expedire, hoc
semper salvo, ut renovationem con-
sensus

sensus

sensus utriusque partis injungere non
omittat.

§. 2.

*De Dispensatione super impedimento
occulto affinitatis proveniente ex co-
pula illicita ad contrahendum.*

1. Affinitas ex copula illicita contra-
hitur cum aliquâ Consanguineâ in primo,
vel secundo gradu ejus, quam quis vult
accipere in Uxorem.

2. Hæc affinitas aliquando est sola,
aliquando conjuncta cum incestu, ut
v. g. cum quis non solum consanguini-
neam Mulieris, sed etiam, & ipsam Mu-
lierem carnaliter cognovit, & tunc gra-
vius est delictum.

3. Literæ vero dispensationis pro pri-
mo & secundo gradu affinitatis, non
differunt substantialiter, sed solum ac-
cidentaliter.

*Formula Literarum super hujus-
modi impedimento.*

Leander &c.

Discreto Viro Confessori &c. Salutem in
Domino. Ex parte Viri Latoris presentium no-
bis &c. continebat quod ipse de matrimonio con-
trahendo tractavit cum Muliere, quam & cu-
jus

jus Matrem carnaliter cognovit ; Cum autem
&c dicta carnalis cognitio cum præfata Mu-
lieris Matre habita sit occulta , & nisi Lator cum
dicta Muliere Matrimonium contrahat periculum
immineat scandalorum ; Ideo ad dicta scandala
evitanda , & pro suæ conscientie quiete cupit
per Sedem Apostolicam absolvi , secumque di-
spensari. Quare &c. Nos &c. discretioni tuæ
commitimus , quatenus , si ita est , dictum lato-
rem , audita prius ejus Sacramentali Confessione ,
ac sublata occasione amplius peccandi cum dicta
Mulieris Matre , ab incestu , & excessibus hu-
jusmodi absolvas &c. Injuncta ei pro tam enor-
mis libidinis excessu gravi Pœnitentia salutari ,
& aliis quæ de Jure fuerint injungenda. Demum
dummodo impedimentum ex præmissis proveniens
occultum sit , & aliud , Canonicum non obstet ,
cum eodem latore , quod præmissis non obstan-
tibus matrimonium cum dicta Muliere , & uter-
que inter se publicè , servata forma Concilii Tri-
dentini contrahere , & in eo postmodum rema-
nere licitè valeat misericorditer dispenses , prolem
suscipiendam exinde legitimam pronunciando in
foro conscientie &c. alio modo &c. Ita quod hu-
jusmodi absolutio , & dispensatio in foro judi-
ciario nullatenus suffragentur. Nullis super his
testibus adhibitis , aut literis datis , seu processu-
bus confectis , sed præsentibus laceratis , quas
sub pœna excommunicationis lætæ sententiæ la-
cerare

cerare

cerare tenearis neque eas latiori restituas, quod si restitueris nihil ei presentes literæ suffragentur. Datum &c.

4. Notandæ sunt sequentes clausulæ: Prima, *Quatenus si est ita*, id est an vera sint narrata. Secunda: *Audita prius ejus Sacramentali Confessione* nimirum ante absolutionem & dispensationem. Tertia: *Sublata occasione peccandi cum dicta Mulieris Matre*. Debet ergo Pœnitens ante absolutionem tollere occasionem peccandi, præsertim voluntariam; Quo ad necessariam præscribat Confessarius modos, quos tradunt DD. in similibus occasionibus necessariis.

5. Quarta: *Injuncta ei pro tam enormi libidinis excessu gravi Pœnitentia salutari*. Pro arbitrio Confessarii, posset esse v. g. jejunium per sex menses semel qualibet hebdomada, recitatio tertiæ partis Rosarii per tres menses tribus diebus in hebdomada, vel aliud pietatis opus considerata qualitate, statu, sexu & ætate Pœnitentis.

6. Quinta: *Et aliis injunctis, quæ de Jure fuerint injungenda juxta naturam aliorum peccatorum in Confessione*

de.

declaratorum. Sexta: *Demum dummodo impedimentum ex præmissis proveniens sit occultum, quod proinde examinare debet Confessarius.*

7. Septima: *Aliudq̄ Canonicum non obstat, scilicet impedimentum. Quod si esset iterum recurrendum esset ad S. Pœnitentiariam. Octava: Cum eodem Latore, quod præmissis non obstantibus virtute Literarum Confessarius ad executionem gratiæ devenire potest.*

8. Nona: *Matrimonium cum dicta Muliere, & uterque inter se publicè servata forma Concilii Trid. contrahere, id est præviis denunciationibus coram Parocho & testibus. Decima: Et in eo remanere licitè valeant, id est Matrimonium consummare, & debitum conjugale exigere, & reddere.*

9. Undecima: *Prolemque suscipiendam exinde legitimam nunciando, nam ex ipso Matrimonio sublato per dispensationem impedimento nascitur de jure legitima proles. Duodecima: In foro conscientia, & in ipso actu Sacramentalis Confessionis tantum, & non aliter, neque ullo alio modo.*

10. Ter-

10. Tertiadecima: *Ita quod hujusmodi absolutio, & dispensatio in foro judiciali nullatenus suffragentur, si impedimentum ex occulto fiat publicum. Non peccaret tamen si absque scandalo haberet copulam cum sua Coniuge, quia in foro conscientiae cum eo dispensatum fuit.*

11. Quintadecima: *Sed presentibus laceratis, quas sub pœnâ excommunicationis lata sententia lacerare tenearis, ita ut illarum nullum exemplum extet. Hæc clausula moraliter est intelligenda, quando moraliter poterit absque eo, quod delictum Pœnitentis prodat. Sextadecima: *Neq̄ eas Latorî restituas, quod si restitueris, nihil ei presentes Literæ suffragentur. Id est in foro fori nam in foro conscientiae semper validæ manent.**

12. Porro forma dispensationis de contrahendo danda post absolutionem est talis:

Et insuper Auctoritate Apostolica mihi specialiter delegata dispenso tecum super impedimento primi, seu secundi, seu primi & secundi, ex copula illicita à te habita cum Sorore Mulieris, cum qua contrahere intendis, proveniente, ut

præfato impedimento non obstante matrimonium cum dicta muliere publicè, servata forma Concilii Tridentini contrahere, consummare, ac in eo remanere licitè possis, & valeas. In nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti, Amen.

Insuper eadem Auctoritate Apostolica prolem, quam ex matrimonio susceperis legitimam fore nuncio, & declaro. In nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti, Amen.

13. Eadem forma adaptari poterit, quando copula fuit habita v. g. cum Matre, Amita, Matertera, Consobrina, vel Consanguinea in primo & secundo, vel in secundo gradu tantum, ad quos gradus extenditur impedimentum ex copula illicita proveniens.

14. Gratia dispensationis ad contrahendum concessa uni censetur concessa alteri parti, sive sit conscia impedimenti ante dispensationem, sive post eam illud intellexerit.

§. 3.

Formula Literarum S. Pœnitentiariae dispensationis super impedimento primi gradus ex copula illicita proveniente ad remanendum, seu de contracto.

I. Leander &c. Discreto Viro Confessori

Magistro in Theologia, vel Decretorum Doctori ex approbatis ab Ordinario per Latorem presentium eligendo salutem in Domino. Ex parte Viri Latoris presentium Nobis oblata petitio continebat, quod ipse alias matrimonium publice in facie Ecclesie contraxit, & successive consummavit cum muliere, cuius Matrem antea carnaliter cognoverat. Cum autem sicut eadem petitio subjungebat, dictus Lator ob impedimentum ex premissis proveniens, quod occultum est in dicto matrimonio remanere nequeat absque Sedis Apostolicæ dispensatione ad evitanda scandala, quæ, si divortium fieret inter se, & dictam mulierem, exorirentur, ac pro sue conscientie quiete cupit à premissis, de quibus plurimum dolet, absolvi, secumque desuper dispensari. Quare supplicavit humiliter, ut sibi super his de opportuno remedio providere digneremur. Nos igitur, qui Pœnitentiariæ Domini PP. curam gerimus hujusmodi supplicationibus inclinati, auctoritate Apostolica specialiter Nobis concessa discretioni tuæ committimus, quantum, si est ita, dictum Latorem, audita prius ejus Sacramentali Confessione, ac sublata occasione amplius peccandi cum dictæ mulieris Matre, à quibusvis sententiis, censuris, & pœnis Ecclesiasticis, quas propter præmissa quomodolibet incurrit, incestu & excessibus hujusmodi absolutus hac vice in forma Ecclesie consueta, injuncta

eta ei pro tam enormis libidinis excessu gravi pœnitentia salutari, ac Confessione Sacramentali semel quolibet mense per tempus arbitrio tuo statuendum, & aliis injunctis, quæ de Jure fuerint injungenda. Demum dummodo impedimentum præfatum occultum sit, & separatio inter Latorem, & dictam mulierem fieri non possit absque scandalo, & ex cohabitatione de incontinentia probabiliter timendum sit, aliudque Canonicum non obstet, cum eodem Latore, ut dicta Muliere de nullitate prioris consensus certiorata, sed ita caute, ut Latoris delictum nusquam delegatur, matrimonium cum eadem muliere, & uterque inter se de novo, secreta ad evitanda scandala, præmissis non obstantibus contrahere, & in eo postmodum remanere licite valeat misericorditer dispenses. Prolem susceptam, si qua sit, & suscipiendam exinde legitimam decernendo in foro conscientia, & in ipso actu Sacramentalis Confessionis tantum, & non aliter, nec ullo alio modo. Ita quod hujusmodi absolutio, & dispensatio in foro judicario nullatenus suffragentur nullis super his testibus adhibitis, seu literis datis, seu processibus confectis, sed præsentibus laceratis, quas sub pœna excommunicationis latæ sententiæ lacerare tenearis, ita ut nullum illarum exemplum extet, neque eas Latori restituas; Quod si restitueris nihil eis præsentibus Literæ suffragentur. Datum &c.

2. Præter notatas superius formulas, considerandæ sunt Clausulæ sequentes: Prima, *A quibusvis sententiis, censuris, & pœnis Ecclesiasticis*, id est ab excommunicationis sententia, quam incurrunct incestuosi, qui in gradibus prohibitis matrimonium contrahunt, juxta *Clement. unic. de Consang. & affin.* & à quibusvis aliis censuris & pœnis ex quocunque modo provenientius contra incestuosos &c.

3. Secunda: *Ac Sacramentali Confessione quolibet mense per tempus arbitrio tuo statuendum.* Statuendi ergo sunt duo minimum menses, expediret ut sex statuerentur.

3. Tertia: *Cum dicto Viro, ut dicta Muliere de nullitate prioris consensus certiorata, sed ita cautè, ut Latoris delictum nusquam detegatur.* Hujus Clausulæ explicatio supra data est; Cui addi potest, si adsit gravis necessitas, potest matrimonium denuo consistere habita copula affectu maritali à parte conscia impedimenti, nam ex parte alterius cum putet esse matrimonium, constat eo affectu haberi. *Sanchez de matr. l. 2. dis. 39. Concl. ult. n. 8.* Unde in casibus

necessitatis censetur S. Pœnitentiaria, & sancta Sedes remittere de suo stylo, & providere meliori, quo potest, modo de remediis. Et clausula de certioratione partis insciæ non ponitur, ut conditio sine qua non, sed ut instructio Confessarii. Sanchez l. 8. disp. 24. n. 61.

5. Quarta: *Matrimonium inter se de novo secretè ad evitanda scandala, pramissis non obstantibus contrahere, id est prævia renovatione consensus, quæ præcedere debet copulam, cum per eam contrahat matrimonium, alias fornicaretur.*

6. Forma dispensationis de contracto danda post Confessionem Sacramentalem est ista :

Et insuper Authoritate Apostolica mihi specialiter delegata dispenso tecum super impedimento primi affinitatis gradus ex copula illicita, quam cum Sorore & c. tuæ putatæ Conjugis antea habuisti, ut illo non obstante, renovato consensu cum præfata Conjuge, matrimonium cum illa contrahere, consummare, & in eo remanere licitè valeas & possis. In nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti, Amen.

Et pariter eadem Authoritate Apostolica prolem, si quam susceperis legitimam fore decerno,

Q

Q

& declaro. In nomine Patris, & Filii, & Spi-
ritus sancti, Amen.

7. Si ambo Conjuges sciverint impe-
dimentum, antequam contraheretur,
pro utroque rescribit Major Pœniten-
tarius, & uterque erit in Sacramentali
Confessione absolvendus, & dispensan-
dus, utriusque gravis pœnitentia injun-
genda, & uterque de nullitate prioris
consensus certiorandus.

S. 4.

*De Formula absolutionis, & dispensatio-
nis Literarum, qua expediuntur pro iis,
qui impetrata dispensatione super im-
pedimento publico, tacuerunt im-
pedimentum occultum.*

1. Si in Literis expeditis à Dataria
super impedimento dirimente publico,
tacetur impedimentum occultum, ideo-
que Literæ per sub-vel obreptionem
reddantur nullæ, & fiat recursus ad S.
Pœnitentiarium, ad contrahendum, sub
hac vel simili pro diversitate impedi-
mentorum & obreptionum dispensari
solet.

Leander &c.

Discreto Viro Confessori Magistro in Theol
logia

logia, vel Decretorum Doctori per Latores præ-
sentium ad infrascripta specialiter eligendo salu-
tem in Domino. Pro parte Viri & Mulieris la-
torum præsentium Nobis oblata petitio conti-
nebat, quod ipsi alias, volentes inter se mari-
monialiter copulari dispensationem super impe-
dimento tertii Consanguinitatis, seu affinitatis
gradus, quo invicem sunt conjuncti, seu se at-
tinent, à Sede Apostolica obtinuerunt tacita
in dictis Literis copula carnali inter eos secuta.
Cum autem, sicut eadem petitio subungebat,
dicta carnalis cognitio sit occulta, & nisi ma-
rimonium vigore hujusmodi dispensationis in-
ter Latores contrahatur scandala essent exori-
tura, ad hæc vitanda, ac pro suæ conscientia
quiete cupiunt Latores à præmissis, de quibus
plurimum dolent, per Sedem Apostolicam absol-
vi, secumque desuper dispensari. Quare suppli-
carunt humiliter, ut sibi de opportuno remedio
providere dignaremur. Nos igitur, qui Pœni-
tentiariae Domini PP. curam gerimus, hujus-
modi supplicationibus inclinati, auctoritate
Apostolica Nobis specialiter concessa discretioni
tuæ committimus, quatenus, si est ita, dictos
Latores, audita prius eorum Sacramentali Con-
fessione, ab incestu & excessibus hujusmodi ab-
solvas hac vice in formâ Ecclesiæ consuetâ, in-
juncta eis pro modo culpæ pœnitentia salutari,
quodque faciant eleemosynam arbitrio tuo in

pauperum subventionem distribuendam, & aliis
injunctis, quæ de jure fuerint injungenda. De-
mum, dummodo impedimentum ex incestuosa
cognitione præfata occultum sit, & nisi matri-
monium intra Latores contrahatur periculum
immineat scandalorum, aliudque Canonicum
non obstet, cum eisdem Latoribus, postquam su-
per præfato impedimento tertii gradus aliàs legi-
timè dispensatum fuerit, matrimonium inter se
publicè, servata formula Concilii Trid. & Lite-
rarum dispensationis contrahere, & in eo post-
modum remanere licitè valeant misericorditer
dispenses; Prolem suscipiendam exinde legitimam
pronunciando in foro conscientie. &c. ut in an-
tecedentibus.

3. Præter Clausulas supra notatas
observandum primò: Quod executio
Literarum dispensationis; Datarie præ-
cedere debeat executionem Literarum
dispensationis S. Pœnitentiariæ.

4. Observandum 2. Eleemosynam omni-
no esse injungendam etiam pauperi, licet
unius oboli tantum.

5. Observandum 3. Oratorum Con-
fessiones separatim debere audiri, & se-
paratim formam absolutionis & dispen-
sationis pronunciandam, ut admiratio &
scandalum præcaveatur.

6. Forma vero dispensationis hæc est

Insuper auctoritate Apostolica, mihi speciali-
ter delegata, dispenso tecum, super impedimen-
to ex incestuosa copula, quam cum tua Con-
sanguinea, seu affine habuisti, proveniente, ut
præfato impedimento non obstante, matrimo-
nium cum illa ad formam Literarum dispensa-
tionis, quam à Sede Apostolica obtinuisti, con-
trahere licite possis, & valeas. In nomine Pa-
tris, & Filii, & Spiritus Sancti. Amen.

S. 5.

Formula dispensationis de contra-
cto super impedimento reticito
in Dataria.

Leander &c.

Discreto Viro Confessori &c. Pro parte Viri,
& mulieris Latorum præsentium Nobis oblata
petitio continebat, quod ipsi alias vigore Lite-
rarum dispensationis super impedimento tertii
Consanguinitatis, seu affinitatis gradus, quo
sunt conjuncti seu se attinent, à Sede Aposto-
lica obtentæ, tacita tamen in dictis Literis
carnali copula inter eos prius secuta, Matrimo-
nium inter se publicè in facie Ecclesiæ contraxe-
runt, & successivè consummarunt. Cum au-
tem, sicut eadem petitio subjungebat, dispen-
satio ob carnalem copulam hujusmodi in Literis
non expressam, quæ occulta est, fuerit invalida,
& propterea Latores in dicto matrimonio reman-
ere

nere nequeant absque nova Sedis Apostolica di-
 spensatione. Ideo ad evitanda scandala, quæ,
 si divortium fieret inter eos, verosimiliter exor-
 rirunt, ac pro suæ conscientie quiete, cupiunt
 à præmissis, de quibus plurimum dolent, absolvi,
 secumque desuper dispensari. Quare supplica-
 runt &c. Nos igitur &c. Discretionis tue com-
 mittimus, quatenus, si est ita dictos Latores,
 audita prius eorum Sacramentali Confessione, à
 quibus vis sententiis, censuris, & pœnis Ecclesie-
 sticis, quas propter præmissa quomodolibet incurve-
 runt, incestu & excessibus huiusmodi absolvas hæc
 vice in forma Ecclesie consueta, injuncta eis pro
 modo culpæ Pœnitentia salutari, quodque faciant
 eleemosynam arbitrio tuo in pauperum alimenta
 distribuendo, & aliis, quæ de jure fuerint in-
 iungenda. Denique, dummodo impedimentum
 ex incestuosa cognitione præfata proveniens oc-
 cultum sit, & aliud Canonicum non obstet,
 cum eisdem Latoribus, quod, præmissis non
 obstantibus, matrimonium inter se, de novo
 secreta ad evitanda scandala contrahere, & in eo
 postmodum remanere licite valeant, misericordi-
 ter dispenses; Prolem susceptam, si qua sit, &
 suscipiendam exinde legitimam decernendo in foro
 conscientie in ipso actu Sacramentalis Confessionis
 tantum & non aliter &c.

2. Præter dicta in antecedentibus no-
 tandum est 1. Incestuosos incurrere ex-
 com

communicationem, ideo hic à cenfuris absolvuntur. 2. A Latoribus renovandum esse consensum, & matrimonium de novo celebrandum coram Confessario, si fieri potest commodè. 3. Pœnitentes abstinere debere à copula donec per renovationem consensus matrimonium de novo contraxerint.

3. Formula dispensationis faciendæ post datam absolutionem hæc est:

Insuper auctoritate apostolica mihi specialiter delegata dispenso tecum super impedimento ex incestuosa cognitione in Literis dispensationis, cujus vigore contraxisti, non expressa proveniente, denuo matrimonium cum illa contrahere renovato consensu, & consummare, ac in eo remanere licitè possis & valeas. In nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, Amen.

Pariter eadem auctoritate Apostolica prolem si quam susceperis, & suscepturus sis legitimam esse, & fore decerno, & declaro, In nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, Amen.

S. 6.

Formula Dispensationis pro Consanguineis vel affinibus, qui ignorantes gradum prohibitum matrimonium contraxerunt publicationibus in Ecclesia factis.

I. Le-

I. Leander &c.

Discreto Viro Confessario &c, Pro parte Viri
& Mulieris Latorum presentium Nobis oblata
petitio continebat, quod ipsi alias factis procla-
mationibus in Ecclesia fieri solitis, & nullo de-
tecto seu denunciato impedimento, quo minus
possent inter se matrimonium contrahere, illud
publicè in facie Ecclesie contraxerunt, & succes-
sivè consummarunt, deinde secretè resciverunt,
se tertio consanguinitatis seu affinitatis gradu esse
conjunctos, seu se attinere, & forsan in carna-
li copula perseverarunt. Cum autem sicut ea-
dem petitio subjungebat dicti Latores ob impe-
dimentum ex præfato tertio gradu hujusmodi
proveniens, quod occultum remanet, in dicto ma-
trimonio absque Sedis Apostolicæ dispensatione re-
manere nequeunt. Ideo ad evitanda scandala,
quæ si divortium fieret inter eos, verosimiliter
exorirentur, ac pro suæ conscientie quiete cu-
piunt Latores à præmissis, de quibus plurimum
dolent, absolvi, secumque desuper dispensari.
Quare supplicarunt &c. Nos igitur &c. Discre-
tioni tuæ committimus, quatenus, si ita est, di-
ctos Latores, audita prius eorum Sacramentali
Confessione à quibusvis sententiis, censuris, &
pœnis Ecclesiasticis, quas propter præmissa quo-
modolibet incurrerunt, incestu & excessibus
hujusmodi absolvas hac vice in forma Ecclesie
consueta, injuncta pro modo culpe Penitentia
salu-

salutari, & aliis, quæ de Jure fuerint injungen-
da. Demum, dummodo impedimentum ex præ-
fato tertio gradu hujusmodi proveniens occultum sit, & separatio inter eos fieri non possit
absque scandalo, aliudque Canonicum non obstet,
cum eisdem Latoribus, quod præmissis non ob-
stantibus, matrimonium inter se, de novo se-
cretè ad evitanda scandala contrahere, & in eo
postmodum remanere licitè valeant, misericordi-
ter dispenses: Prolem susceptam, si qua sit, &
suscipiendam exinde legitimam decernendo in foro
conscientiæ &c. Ita quod &c. Nullis &c.

2. Notandum hic Confessariis, Pa-
rochis, & locorum Ordinariis in hoc
casu impedimentum, quod occultum
remansit, non facile esse publicandum
per publicam separationem, sed silen-
tio imposito denuntianti, & facta secre-
tè separatione, si sint in mala fide, si
vero in bona fide relinquunt illos in hu-
jusmodi bona fide, & interim scribant
Majori Pœnitentiario, ut mittat facul-
tatem dispensandi super impedimento
illo occulto.

3. Porro Confessarius post datam ab-
solutionem à Censuris & peccatis hac
formâ dispensabit:

*Insuper auctoritate Apostolica mihi
specialiter delegata dispenso tecum su-
per*

per impedimento tertii gradus affinitatis, ut illo non obstante cum tua putata Coniuge, prævia revocatione prioris consensus, matrimonium secretè inter te, & ipsam contrahere, & consummare, ac debitum conjugale exigere, & reddere licitè valeas. In nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti Amen.

Et pariter eadem authoritate Apostolica prolem susceptam, si qua sit, & suscipiendam legitimam esse, & fore decerno, & declaro. In nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti Amen.

4. Notandum cum dispensatio danda est Mulieri, dicendum est. Cum tuo putato Coniuge, & si sola mulier conficiat impedimenti, ipsi adaptari debet forma. Simili formula datur dispensatio iis, qui matrimonium cum impedimento occulto cognationis spiritualis non detecto in denunciationibus contraxerunt.

S. 7.

Formula pro iis, qui præcedente
& fide datâ, matrimonium contra-
here desiderant.

1. Leander &c.

Discreto Viro Confessori. Pro parte Viri &
Mulieris Latorum præsentium Nobis oblata pe-
titio continebat, quod ipsi alias vivente adhuc
alia Latoris Coniuge se carnaliter cognoverunt,
sibi que fidem invicem dederant de matrimonio
inter se contrahendo, si Latoris Uxor præmorte-
retur, qua modo præmorta, neutro tamen La-
torum in ejus morte machinante, matrimo-
nium inter se contrahere desiderant. Cum au-
tem, sicut eadem petitio subjungebat, impedi-
mentum ex præmissis proveniens occultum sit,
& nisi matrimonium inter Latores contrahatur,
periculum imminet scandalorum, vel perseve-
rantia in peccato; Ideo ad hæc vitanda, &
pro suæ conscientie quiete cupiunt à præmissis
de quibus plurimum dolent, per Sedem
Apostolicam absolvi, secumque desuper dispen-
sari. Quare supplicarunt &c. Nos &c. Discre-
tionis tue committimus, quatenus, si estita, di-
ctos Latores à quibusvis sententiis, censuris, &
& pœnis Ecclesiasticis, quas propter præmissa
quomodolibet incurrerunt, adulterio, fide data,
& excessibus hujusmodi absolvas hac vice in
for-

for-

forma Ecclesie consueta, injuncta eis pro modo culpae pœnitentia salutari, & aliis, quæ de jure fuerint injungenda. Demum dummodo impedimentum præfatum sit occultum, & nisi matrimonium inter Latores contrahatur periculum immineat scandalorum, vel perseverantiæ in peccato, eisdem Latoribus, quod præmissis non obstantibus, matrimonium inter se publicè, servata forma Conc. Trid. contrahere, & in eo postmodum remanere licite valeant misericorditer dispenses, prolem susceptam (non tamen ex adulterio) & suscipiendam exinde legitimam nunciando in foro conscientie &c. Ita quod &c. Nullis &c.

2. Præter supra notatas Clausulas, observanda est hæc: *Periculum scandalorum, vel perseverantia in peccato.* Sufficit ergo ad dispensandum una ex istis causis,

3. Forma dispensationis hujus formulæ est ista:

Insuper auctoritate Apostolica mihi specialiter delegata dispenso tecum super impedimento criminis ex adulterio, & fide data proveniente, ut illo non obstante cum muliere corrupta matrimonium publicè, servata forma Conc. Trid. contrahere & consummare, debi-
tum

tumque conjugale exigere, & reddere licite possis & valeas. In nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti, Amen.

Pariter eadem authoritate Apostolica prolem susceptam, non tamen in adulterio conceptam, & suscipiendam, legitimam fore nuncio, & declaro. In nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti, Amen.

4. Si dispensatio facta sit cum iis, qui cum occulto impedimento criminis contraxerunt dicitur in forma dispensationis: *Ut illo non obstante matrimonium cum tua putata conjuge contrahere, consummare &c.* Porrò aliæ formulæ circa impedimenta criminis non differunt, nisi in pœnitentiis injungendis.

§. 8.

Pro eo, qui Consanguineam Uxoris, sive in primo, sive in secundo gradu cognovit.

1. Quamvis super impedimento occulto affinitatis supervenientis, ad effectum petendi debitum conjugale, possint Ordinarii, aliique privilegium habentes dispensare; Si tamen recurratur ad

ad S. Pœnitentiariam, tali hæc utitur formula:

2. Formula Literarum dispensationis affinitatis supervenientis matrimonio.

Leander &c.

Discreto Viro Confessario &c. Pro parte Viri Latoris presentium Nobis oblata petitio continebat, quod ipse vesana libidine ductus, Sororem suæ propriæ uxoris carnaliter cognovit; Propter quod debitum conjugale petendi jus amisit. Cum autem, sicut eadem petitio subjungebat dictus Lator de tam enormis libidinis excessu, qui occultus est, plurimum doleat, & debitum conjugale exigere licite posse desideret; Ideo pro suæ conscientie quiete cupit per Sedem Apostolicam absolvi, secumque desuper dispensari. Quare &c. Nos &c. Discretionis tuæ committimus, quatenus, si est ita, dictum Latorem audita prius ejus Sacramentali Confessione postquam omnem recidivæ conversationis occasionem abstulerit, ab incestus excessibus hujusmodi absolvas hac vice in forma Ecclesiæ consuetæ injuncta ei pro tam enormis libidinis excessu gravi Pœnitentia salutari, ac Confessione Sacramentali semel quolibet mense per tempus arbitrio tuo statuendum, & aliis, quæ de jure fuerint injungenda, ipsumque Latorem in dicto matrimonio remanere, & debitum conjugale reddere posse, & debere declares; & tamen, si de Latoris

vis incontinentia probabiliter timendum sit, dummodo impedimentum supervenientis affinitatis hujusmodi occultum remaneat, cum eodem Latore, ut præmissis non obstantibus, idem debitum conjugale etiam exigere licite valeat, misericorditer dispenses in foro conscientia. Ita quod &c. Nullis &c.

In Clausulis observanda sunt eadem, quæ in præcedentibus notata sunt.

3. Forma dispensationis danda post absolutionem hæc est:

Et insuper auctoritate Apostolica mihi specialiter delegata, dispenso tecum, ut non obstante affinitate, quam contraxisti cum tua Uxore ex illicita copula à te habita cum ejus Sorore, debitum conjugale à tua Uxore etiam exigere licite possis, & valeas. In nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti, Amen.

Et pariter eadem auctoritate Apostolica declaro te, non obstante præfata affinitate superveniente, in matrimonio cum tua Uxore remanere illique debitum conjugale reddere posse, & debere. In nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti, Amen.

PARS

P A R S V.

De formulis absolutionum,
dispensationum, rehabilitatio-
num, & fructuum condona-
tionum.

§. I.

Prænotanda in his materiis.

1.

A Censuris, & reservatis absolvit, vel mandat absolvi Pœnitentes S. Pœnitentiaria, non solum occultis, sed etiam publicis, ita tamen ut casus occultos committat Confessariis simplicibus, publicos verò Ordinariis.

2. Dispensat vero, rehabilitat, & condonat in occultis tantum, & super his Brevia committuntur ut plurimum Confessariis, quandoque etiam Ordinariis locorum.

3. Casus publici, in quibus ad S. Pœnitentiarum recurritur sunt duo: Injunctio manuum violenta in Clericum, & duellum. Ab his, si Pœnitens absens sit datur facultas absolvendi Ordinario. Si accedat ad Urbem committitur facultas à Majori Pœnitentiarum alicui ex Pœnitentiis minoribus trium Basilicarum

A qu